

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЗАКАРПАТТЯ

Статистичний збірник

Ужгород 2013

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Закарпатській області**

За редакцією **М.М.Білей**

У збірнику вміщено дані про сільське господарство Закарпатської області за 2007–2012рр.
Розрахований на широке коло читачів.

Головне управління статистики у Закарпатській області

- адреса: вул.Гойди, 11, м.Ужгород, 88008, Україна
- телефон: 3-35-47
- факс: 64-12-73
- електронна пошта: stat@uz.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.uz.ukrstat.gov.ua

ПЕРЕДМОВА

Сьогодні сільськогосподарським виробництвом у краї займається 1189 сільськогосподарських підприємств, з яких 68 – великі товаровиробники. Але характерною особливістю є те, що на господарства населення припадає 79,7% сільськогосподарських угідь, ними виробляється 94,5% валової продукції сільського господарства. Здійснюють свою діяльність 1047 фермерських господарств.

Відповідно до зазначених процесів реорганізовано методологічні та організаційні засади аграрної статистики. Зроблено чимало для наближення її до європейських і міжнародних стандартів, проводиться цілеспрямована робота для отримання всебічної і об'єктивної інформації. Для цього проводяться тематичні сільськогосподарські переписи, погосподарський облік, вибіркові обстеження, обстеження умов життя домогосподарств, використовуються реєстр виробників сільськогосподарської продукції, реєстр фермерських господарств, багато інших даних.

У збірнику вміщено широке коло показників, що комплексно характеризують місце і роль сільського господарства в економіці області і, зокрема, про зайнятість населення у сферах економічної діяльності, обсяги виробництва сільського господарства та його прибутковість, динаміку і структуру обсягів сільськогосподарської продукції, основні показники розвитку сільськогосподарських підприємств, тощо.

Підготовкою даного статистичного збірника поставлено за мету у стислому табличному, графічному вигляді подати зміст кількісних і якісних змін за всіма показниками господарської діяльності в аграрному секторі області.

ЗМІСТ

Передмова	3
Скорочення	4
Умовні позначення	4
1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА – СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЗАКАРПАТТЯ	8
1.1. Обсяги валової доданої вартості сільського господарства, мисливства, лісового господарства	10
1.2. Індекси валової доданої вартості сільського господарства, мисливства, лісового господарства	10
1.3. Випуск товарів та послуг	10
1.4. Валова продукція сільського господарства	10
1.5. Індекси валової продукції сільського господарства	11
1.6. Галузева структура валової продукції сільського господарства	11
1.7. Склад валової продукції у всіх категоріях господарств у 2012 році	11
1.8. Основні фінансово-економічні показники діяльності сільськогосподарських підприємств	12
1.9. Структура грошових надходжень сільськогосподарських підприємств від реалізації продукції у 2012 році	12
1.10. Основні економічні показники діяльності сільськогосподарських підприємств по районах	13
2. СТРУКТУРА ЗЕМЕЛЬНОЇ ПЛОЩІ ОБЛАСТІ	14
2.1. Структура земельної площі	14
2.2. Земельна площа	14
2.3. Структура сільськогосподарських угідь у всіх категоріях господарств	15
2.4. Розподіл сільськогосподарських угідь області за користувачами	15
2.5. Площі сільськогосподарських угідь у всіх категоріях господарств по районах	16
2.6. Площі сільськогосподарських угідь за категоріями господарств по районах	17
3. ВИРОБНИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	18
3.1. Кількість виробників сільськогосподарської продукції	18
3.2. Кількість виробників сільськогосподарської продукції по районах	18
3.3. Зайнятість у сільському господарстві, мисливстві, лісовому господарстві	19
3.4. Зайнятість жінок за видами економічної діяльності	19
3.5. Середньомісячна заробітна плата працівників за видами економічної діяльності	19
3.6. Кількість фермерських господарств	20

3.7.	Площа сільськогосподарських угідь у користуванні фермерів	20
3.8.	Наявність фермерських господарств по районах	21
4.	ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	22
4.1.	Виробництво основних видів продукції рослинництва по категоріях господарств	22
4.2.	Виробництво основних видів продукції рослинництва по районах	26
5.	ПОГОЛІВ'Я ХУДОБИ І ПТИЦІ	28
5.1.	Поголів'я худоби та птиці у всіх категоріях господарств	28
5.2.	Структура загальної чисельності худоби за категоріями господарств	29
5.3.	Поголів'я великої рогатої худоби у всіх категоріях господарств по районах	29
5.4.	Поголів'я свиней, овець та кіз у всіх категоріях господарств по районах	29
5.5.	Поголів'я худоби у господарствах населення по районах	30
6.	ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	31
6.1.	Виробництво м'яса	31
6.2.	Середньодобові прирости худоби у сільськогосподарських підприємствах	31
6.3.	Виробництво молока	31
6.4.	Середньорічний надій молока від однієї корови	32
6.5.	Виробництво яєць	32
6.6.	Середньорічна несучість курей-несучок у сільськогосподарських підприємствах	32
6.7.	Виробництво основних видів продукції тваринництва на особу	32
6.8.	Виробництво основних видів продукції тваринництва у всіх категоріях господарств по районах	33
6.9.	Виробництво основних видів продукції тваринництва у господарствах населення по районах	34
7.	ВІВЧАРСТВО	35
7.1.	Поголів'я овець	35
7.2.	Виробництво основних видів продукції вівчарства	35
7.3.	Середньорічний настриг вовни від однієї вівці	35
7.4.	Поголів'я овець по районах	36
7.5.	Виробництво вовни по районах	37
7.6.	Середній настриг вовни від однієї вівці у сільськогосподарських підприємствах	38
8.	РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, ПОСЛУГ)	39
8.1.	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств –сільського, лісового та рибного господарства	39
8.2.	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) малих підприємств – сільського лісового та рибного господарства	39
9.	ЕФЕКТИВНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	40
9.1.	Урожайність основних сільськогосподарських культур	40
9.2.	Виробництво продуктів тваринництва на 100 га сільськогосподарських	

угідь	40
9.3. Урожайність основних сільськогосподарських культур у всіх категоріях господарств по районах	41
9.4. Виробництво основних видів продукції тваринництва у всіх категоріях господарств по районах	43
10. ОСНАЩЕНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	44
10.1. Інвестиції в основний капітал за видами основної діяльності	44
10.2. Прямі іноземні інвестиції в економіку області	44
10.3. Наявність сільськогосподарської техніки у сільськогосподарських підприємствах	44
11. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	45
11.1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств області	45
11.2. Експорт та імпорт живих тварин та продуктів тваринного походження	45
11.3. Експорт та імпорт продуктів рослинного походження	46
11.4. Основні країни-партнери з імпорту живих тварин та продуктів тваринного походження у 2012 році	46
11.5. Основні країни-партнери з імпорту продуктів рослинного походження у 2012 році	46
12. РИНОК ТА СПОЖИВАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ	47
12.1. Реалізація сільськогосподарської продукції сільськогосподарськими підприємствами	47
12.2. Структура реалізації сільськогосподарської продукції за каналами у 2012 році	47
12.3. Споживання основних продуктів харчування	48
Визначення основних термінів і понять	49

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА – СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЗАКАРПАТТЯ

Закарпаття є одним із регіонів України, в якому переважає сільське населення (постійне) 63,1%, при 31,5% по Україні. Сільське господарство займає провідне місце в економіці області, у ньому створюється 15,2% валової доданої вартості.

За роки незалежності змінилося співвідношення площі сільськогосподарських угідь на користь господарств населення, розмір землеволодіння яких зріс більше ніж у шість разів. Важливий крок зроблено у формуванні нової організаційної структури аграрного сектора – сільськогосподарського підприємства на засадах приватної власності на землю та інші засоби виробництва.

У Закарпатті сільськогосподарське виробництво має свою специфіку і особливості, оскільки регіон є малоземельним. Крім того, область характеризується вертикальною зональністю: тут наявні низинна, передгірська і гірська підзони, дві третини території – гориста місцевість. Все це обмежує потенційні можливості нарощування виробництва сільськогосподарської продукції. Землеробство у гірській підзоні не має перспективи розвитку. Пояснюється це не лише суворими погодними умовами, низькою родючістю ґрунтів, а й обмеженістю орних земель.

Підтримка агропромислового комплексу з державного бюджету здійснюється за наступними програмами:

- державна підтримка галузі тваринництва (постанова Кабінету Міністрів України від 02 березня 2011 р. № 246);
- надання кредитів фермерським господарствам (постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1102);
- фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі через механізм здешевлення кредитів (від 11.08.10 № 794);
- державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними (постанова Кабінету Міністрів України 15 липня 2005 р. № 587).

Крім того, департаментом агропромислового розвитку облдержадміністрації розроблено ряд регіональних програм, а саме:

ДЛЯ НОТАТОК

- програма розвитку та підтримки тваринництва і птахівництва в області на 2010-2015 роки;
- програма розвитку та підтримки галузі рослинництва на 2012-2015 роки;
- програма підтримки підприємств агропромислового комплексу на 2009-2013 роки;
- програма охорони і підвищення родючості ґрунтів на 2005-2015 роки;
- програма розвитку рибного господарства області на 2013-2016 роки;
- регіональна програма сталого розвитку сільських територій Закарпатської області на період до 2020 року та напрямки до 2025 року;
- програма розвитку та підтримки бджільництва в області на 2013-2017 роки.

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ І ПОНЯТЬ

Загальна земельна площа – площа поверхні суші разом із внутрішніми водами, які знаходяться в межах кордону області.

Виробництво сільськогосподарської продукції обліковується по основних категоріях виробників:

– сільськогосподарські підприємства, які включають державні сільськогосподарські підприємства, господарські товариства, кооперативи, приватні господарства, фермерські господарства, підсобні сільські господарства несільськогосподарських підприємств;

– господарства населення, до яких входять особисті підсобні господарства сільського та міського населення.

До населення, зайнятого в усіх сферах економічної діяльності, віднесені особи працездатного віку, старші та підлітки, які протягом року були постійно зайняті економічною діяльністю: працювали за наймом, роботодавці, самостійно забезпечували себе роботою, включаючи підприємців та безкоштовно працюючих членів їх сімей.

Чисельність поголів'я худоби та птиці у всіх категоріях господарств визначається щорічно на 1 січня:

– у сільськогосподарських підприємствах усіх форм власності та господарювання – на основі річної звітності;

– у господарствах населення – за даними обліку худоби та птиці.

Малі підприємства – підприємства (незалежно від форми власності), в яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік не перевищує 50 осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період не перевищує 70 млн.грн. (Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

з питань регулювання підприємницької діяльності" від 18.09.2008р. №523-VI.)

Ефективність сільськогосподарського виробництва характеризується виробництвом валової продукції на 100 га сільськогосподарських угідь, що були на початок року:

– у рослинництві – урожайністю, який розраховується діленням валового збору на загальну площу збирання окремої культури з основних, повторних та міжрядних посівів, а по плодах, ягодах і винограду – на площу насаджень у плодоносному віці;

– у тваринництві – виробництвом окремих продуктів у розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь, що були у наявності на 1 січня розрахункового року, по свинях – на 100 га ріллі.

Інвестиції в основний капітал – витрати на нове будівництво, реконструкцію, розширення та технічне переозброєння діючих підприємств.

Пряма іноземна інвестиція – це інвестиція, що передбачає довгострокові взаємовідносини з тривалою зацікавленістю іноземного інвестора.